

عنوان مقاله:

چرخش گفتمانی روایتی ادبی پس از گذار به ساحت نقاشی

محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، دوره 8، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

عبدالله آلبوغییش - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی

نرگس آشتیانی عراقی - دانش آموخته کارشناسی ارشد ادبیات تطبیقی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

واکاوی همکنشی ادبیات با هنرهای مختلف از جمله هنر نگارگری عرصه ای پویا در ادبیات تطبیقی قلمداد می شود. پژوهش حاضر با رویکردی میان رشته ای در این حوزه مطالعاتی، انتقال معنا از ادبیات به نقاشی و پیوندهای روایت - متن پیرزن و سلطان سنجر در مخزن الاسرار نظامی با روایت - نگاره پیرزن و سلطان سنجر رقم سلطان محمد تبریزی را کاویده است. کشف گسست و پیوست های رساختی و ژرف ساختی میان دو متن ادبی و نگارگرانه، توجه به گذار معنایی و در نتیجه، تولید معانی ثانوی در نقاشی، بخشی از ساختار عام این پژوهش را شکل می دهند. بر مبنای پژوهش حاضر، موقعیت مرکزی پیرزن و سلطان سنجر در روایت نظامی و گذار آن به میدان نگارگرانه و بهره گیری از شگرد کنایی در خلق نگاره نمایانگر پیوست های رساختی دو روایت نوشتاری و دیداری هستند. اما، در همین سطح نوعی گسست میان نگاره و روایت هم رخ داده است. تفاوت لحن دو روایت، گسترش بخشیدن به دایره پردازش های توصیفی شخصیت ها در میدان نگارگرانه و کاستن از کارکرد استعاری، بازنمونی از این واگرایی اند. در سطح ژرف ساختی، نگاره سلطان محمد در چرخشی گفتمانی ضمن گسست از کارکرد غایی روایت نظامی، به ترویج امر سیاسی به جای امر اخلاقی پرداخته است و تلاش نگارگر برای ترویج گفتمان صوفیانه شاهان صفوی باعث شده است تا وی به روایت های تاریخی پادشاهان باعظمت گذشته پرداخته، از آن پادشاهان در جایگاه پروتوتیپ بهره گیرد و ضمن عظمت بخشی به شاهان صفوی، دادگری را به مثابه یکی از خصوصیت های عام آنان برجسته نماید.

کلمات کلیدی:

ادبیات تطبیقی، مطالعات میان رشته ای، نظامی گنجه ای، سلطان محمد تبریزی، چرخش گفتمانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1212065>

